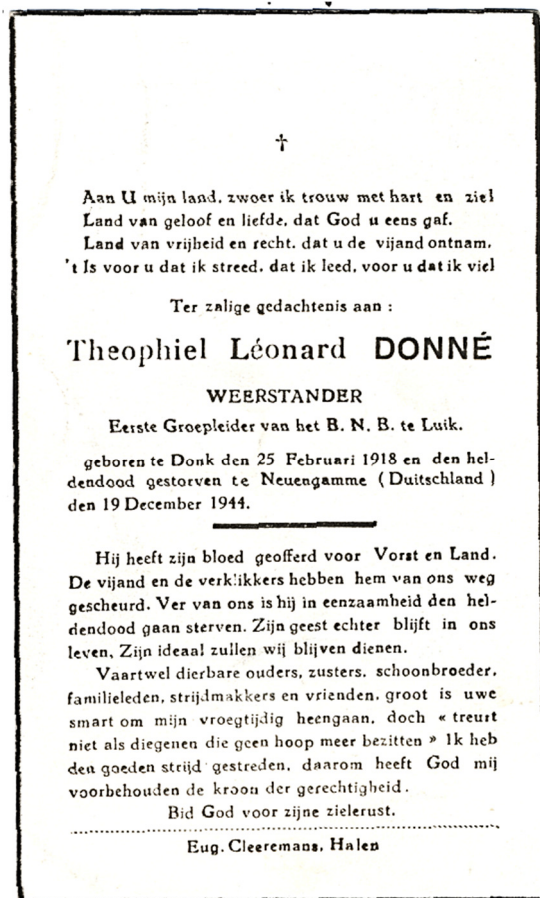

Leonard Theophile Donné

(° Donck 25 februari 1918 - + Neuengamme 19 december 1944)

Leonard Theophile Donné werd geboren in Donk op 25 februari 1918 en overleed als politiek gevangene in het concentratiekamp Neuengamme op 19 december 1944. Hij was tijdens de mobilisatie van 1939-1940 opgeroepen om zijn legerdienst te doen maar werd na acht dagen huiswaarts gezonden wegens gezondheidsredenen. Hij was dus geen soldaat toen de oorlog uitbrak. Hij werkte in de mijn in Eisden, maar na de bezetting was het moeilijk om daar nog te raken en daarom ging hij dichterbij huis aan de slag: aan het kanaal in Hasselt. Vanaf 1942 werkte hij bij het spoor in Hasselt als nachtwaker. In die periode moet hij ook al tot een verzetsbeweging behoord hebben want hij haalde de aeroliën uit de assen van de Duitse treinen; die zouden dan warm lopen. Omwille van deze sabotagedaad moest hij op 29 november 1942 op de vlucht slaan. Die nacht kwam hij bij zijn zus Marguerite aan en vertelde haar dat hij zich uit de voeten moest maken. De volgende dag vertrokken zij 's morgens vroeg naar Luik, waar Marguerite contacten had met het verzet. Fille had geen afscheid genomen van zijn ouders. Vanaf dan leefde hij ondergedoken, eerst enkele weken in Chênee bij de heer Jadot en later bij de familie Hosdin in Luik. Daar verbleef hij tot op de dag van zijn arrestatie. Fille werd officieel lid van het *Mouvement National Belge*, afdeling Luik. Hij werd ingezet bij sabotagedaden, het in veiligheid brengen van geallieerde piloten en het overbrengen van geheime documenten van het verzet. Het was bij zo'n actie dat hij gearresteerd werd op de Place Saint-Lambert in Luik op 18 mei 1944.

Hij werd opgesloten in de *Citadelle* en in de gevangenis *Saint-Léonard* tot 1 augustus 1944. Bij de verhoren tijdens zijn gevangenschap moet hij heel hard aangepakt zijn door de Duitse

ondervragers. Dit vernemen we uit de oorlogsherinneringen die zijn zus opschreef. Zij was namelijk tegelijk met hem onder arrest. We laten haar nu zelf aan het woord:

“...niemand wist dat hij mijn broer was of ik zijn zus, zelfs op de dag van zijn arrestatie. Ze hebben hem aangehouden op de place Saint Lambert, rond de middag. Op Heer Hemelvaartsdag in '44 heb ik hem gezien op de *Boulevard d'Avroy* in de kelders van de Gestapo ... ik ben ondervraagd en toen brachten ze mijn broer binnen. Hij kon bijna niet meer gaan, maar ze smeten hem de deur in ... Wij hadden onder ons twee een afspraak gemaakt – al jaren voordien – dat wij elkander niet kenden... toen de dikke van de Duitsers op een bel sloeg keek ik heel snel naar mijn broer en die glimp van hem vergeet ik nooit, die was zalig, dat deed mij alles vergeten ... Ik heb mijn broer na die keer nooit meer gezien, hij was toch zo erg kapot geslagen, en ze hebben hem zo erg toegenakeld dat ik hem bijna niet herkende. Ik zie hem nu in mijn herinneringen als een jongen die gelukkig voor zijn land gestorven is ...” Na het verblijf in de gevangenis te Luik werd hij op 20 augustus 1944 overgeplaatst naar het concentratiekamp Neuengamme in Duitsland, samen met nog een lid van het M.N.B., Guy Melen. Fille zou op 19 december '44 in het kamp overlijden.

In Donk is de straat waar zijn ouderlijk huis stond naar hem genoemd.

Uit “De Tweede Wereldoorlog in Groot Herk”, uitgave van de Geschiedkundige Kring Groot-Herk in 2012, Blz. 206, 207 & 208